

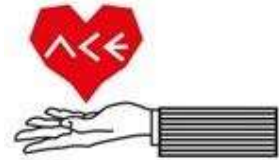

Képzési kurzus idősellátásban dolgozó szociális szakgondozóknak

Támogatott környezeti életviteli szolgáltatások az otthonápolásban és közösségi környezetben idősek részére

A támogatott környezeti életviteli szolgáltatások alapfogalmai

2014-1-CZ01-KA202-002058

1. A támogatott környezeti életviteli szolgáltatások alapfogalmai

"A bölcsesség a telekkel jön." - Oscar Wilde

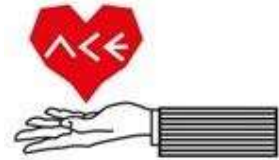
Ha szükség helyzet van, az emberiségnek kiváló képességei vannak a megoldások megtalálására. Az első látást segítő eszközt az i. sz. 1000-es évek körül találta fel, amit olvasási kőnek neveznek. Ez egy üveggömb volt, amelyet az írás tetejére helyeztek, hogy felnagyítsa a betűket. 1808-ban Pellegrino Turri Olaszországban építette az első írógépet, hogy segítsen vak barátjának, Carolina Fantoni da Fivizzano grófnak olvashatóan írni. Alexander Graham Bell szabadalma a telefonhoz 1876-ban, a halláskárosultakkal kapcsolatos tanulmányainak mellékterméke volt. A közelmúltban Gregg Vanderheiden, a Wisconsin-Madison Egyetem professzora kifejlesztette az első kommunikációs eszközt az olyan emberek számára, akik nem tudnak beszélni, és ma is folytatja munkáját a World Wide Web elérhetővé tételével a fogyatékkal élők számára. Az információs és kommunikációs technológia előrehaladása megkezdte az egészségügyi és gondozási szolgáltatások távolról történő szolgáltatását, lehetővé téve a kiszolgáltatott emberek számára, hogy a saját otthonukban, ne pedig kórházakban vagy bentlakásos intézményekben kapjanak támogatást.

A támogató technológia szigorú, multidiszciplináris terület, amely összekapcsolja a tudományos intézeteket, a mérnököket, a tudósokat, az orvosokat és a közvéleményt a világ minden tájáról a tudás megosztása és a krónikus betegségekkel és fogyatékkal élő emberek életének javítása érdekében.

Az emberiség egyik legnagyobb eredménye a várható élettartam növelése. Az emberek hosszabb ideig élnek a jobb higiénia, a táplálkozás, az orvosi fejlődés, az egészségügy, az oktatás és a gazdasági jólét miatt. A népesség idősödik, ha az idősebb emberek aránya nagyobb lesz a teljes népességben. A globális öregedés, melyet a csökkenő termékenységi ráták és a várható élettartam figyelemreméltó növekedése okoz, átfogó és példátlan az emberi történelemben.

Az Egyesült Nemzetek előrejelzései szerint a 60 éves és idősebb személyek száma várhatóan 2006-ban a 688 milliőről 2 milliárdra (a világ népességének 22 százalékára) emelkedik majd 2050-ig. Először lesz több idős ember, mint 15 év alatti gyermek. A

This project has been funded with support from the European Commission

különböző országok a folyamat nagyon különböző szakaszaiban vannak, és a változás üteme nagyon eltérő. Például Japánban igen gyors az idősödés, és gyorsan kellett reagálnia erre a jelenségre, míg az olyan országok lakossága, mint Ausztrália, sokkal fokozatosabban öregszik. Sok fejlődő ország gyorsan öregszik.

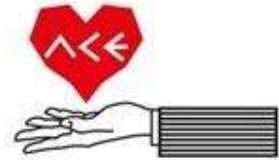
Az emberi élet számos aspektusát érinteni fogja a népesség előregedése, beleértve a munkát, a lakhatást, a közlekedést, a szabadidős tevékenységet, az egészséget és a kapcsolatokat. Az öregedő világban a legjobb megoldás a kormányok és a politikai döntéshozók számára, ha tudatában vannak mind a kihívásoknak, mind pedig a megnövekedett élettartam okozta lehetőségeknek.

Az öregedés nem tekintendő negatív folyamatnak. 2006-ban egy globális öregedési felmérés, amely 21 országot és közel 21 000 40 éves és idősebb személyt ért el, úgy találta, hogy az egyének általában jól érezték magukat, ahogy öregedtek. A felmérés azt is kimutatta, hogy az idősebb generációk nem egyszerűen csak passzív befogadói az egyre növekvő gondozásnak; továbbra is fontos támogatást nyújtanak a családon, a közösségen belül és a munkahelyeken. Sok országban az idősebb lakosok magasabb iskolai végzettséggel és jobb pénzügyi forrásokkal rendelkeznek, mint a korábbi generációk.

A várható élettartam javulása a halálozás és a betegségek vezető okainak megváltozásához vezetett. A 20. század elején a legnagyobb fenyegetést a fertőző és akut betegségek jelentették. Napjainkban az egyik legfontosabb epidemiológiai tendencia a krónikus és degenerációs betegségek, mint például a szív- és érrendszeri betegségek, a cukorbetegség, a rák, a látás- és halláskárosodás és a demencia okozta fogyatékoságok emelkedése. Ezek a betegségek a jövedelmek szintjétől függetlenül érintik a világ népességét. A Világ Egészségügyi (World Health Survey) felmérés szerint több mint egy milliárd embernek van valamilyen fogyatékosága (a világ népességének mintegy 15% -a).¹

Nagyobb vásárlóerővel, az idősebbek továbbra is fittek, aktívak és önállóak szeretnének maradni. Az egészségügyi és szociális ellátás ágazatai nincsenek megfelelően felszerelve a modern igényeknek. A fejlett világban a kórházközpontú rendszerek továbbra is dominálnak gyakran összefüggéstelen szolgáltatásokkal, amelyek gyakran a szolgáltatók által vezetett

¹ Leeson, G W & Harper S (2008) Some descriptive findings from the Global Ageing Survey (GLAS): Investing in Later Life. Oxford: Oxford Institute of Aging, University of Oxford.

érdekkörben ragadnak, míg a fejlődő világ számos országában az egészségügyi és szociális ellátás továbbra is gyenge vagy nem létezik.

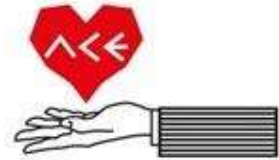
A krónikus betegségben és / vagy fogyatékkal élőknel a társadalomban való részvétel képessége attól függ, hogy szükségleteiket aktívan jelzik-e. Az ilyen támogatások nélkül az egyének függenek a családtagoktól, akiknek esetleg fel kell adniuk a fizetős állásukat, hogy törődjenek velük. Sok esetben ez azt eredményezte, hogy mindkét fél rosszabb életminőségben él a csökkent jövedelem és a társadalmi kirekesztettség következtében. Például az Egyesült Királyságban egy 2011-es felmérés során kiderült, hogy 10 emberből 4-nél a gondozás eredményeképpen kerültek adósságba, és 2-ből 1-et a gondozással járó pénzügyi terhelés hátrányosan érintett.² A feltörekvő technológiák elősegíthetik a jobb hozzáférést és csökkenthetik az egészségügyi és szociális ellátáshoz kapcsolódó költségeket.

Az utóbbi évtizedekben az információs és kommunikációs technológia mindenütt jelen van az egész társadalomban. Az érzékelési technológiák és az internet alapú eszközök fejlesztése új lehetőségeket teremtett az egészségügyi és szociális ellátás nyújtására. E fejlesztések mellett új kifejezések is születtek, mint például a segítő technológia, a távorrólás, a távgondozás, a távegészség, az e-egészségügy és az m-egészségügy. Miközben mindegyik egy külön tématerületet fed le, jelentős átfedések vannak.

Támogató technológiák

A kifejezés széles körű eszközöket foglal magában, beleértve a "no tech" (technika nélküli) termékeket, például a tépő-zárat, hogy lehetővé tegyék a ruházat könnyű rögzítését, a "kis technológiai" megoldásokat, mint például a sétabotot vagy a lépcső liftet és a "high-tech" eszközöket otthon, mint például az érzékelők, amelyek megfigyelik, jelzik az esést, a tüzet vagy az áradást, valamint a "távgondozás" és a "távegészségügyi" ellátási csomagokat. Ezek a rendszerek lehetnek támogatóak, megelőzőek és visszajelzőek, és szerepük szerint osztályozhatóak. Az támogató technológia segíthet a gondozóknak is. Ahelyett, hogy egy férjnek kellene felolvasnia a feleségéhez intézett levelet, mert súlyos látás veszteséggel él,

² . Carers UK (2012) Future Care: Care and technology in the 21st century. Technology Strategy Board: London

nagyítót vagy szkennelés-beszélő szoftvert használhat. Egy családtag, aki a szeretteitől kilométerekre él, folyamatosan kapcsolatba léphet velük videó hívásokkal, vagy figyelheti az otthoni mozgásaikat egy érzékelő szoftverrel az interneten keresztül.

A támogató technológiák típusai

A támogató technológiák lehetnek segítőek, megelőzőek és visszajelzőek, és szerepük szerint osztályozhatóak.

Támogató, segítő technológiák segítenek az egyéneknek olyan feladatok elvégzésében, amelyek nehézségekbe ütközhetnek, pl .:

- Gyógyszerelési emlékeztető egység
- Lépcsőn járó lift
- Hallókészülék
- Nagyító

Visszajelző technológiák segítik az egyéneket, hogy kezeljék a kockázatokat és riasszanak pl.:

- Nyakék riasztó
- Gáz detektor

Megelőző technológiák segítenek elkerülni a veszélyes helyzeteket és riasszanak.:

- Esés jelzők
- A fiziológiai tünetek értékelésére szolgáló monitorok
- Szobafelhasználtsági monitorok.